

**SECȚIA DE ȘTIINȚE
SOCIALE, ECONOMICE,
UMANISTE ȘI ARTE
A ACADEMIEI DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI**

bd. Ștefan cel Mare, 1
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova
tel: +(373 22) 27-21-07
Fax: +(373 22) 27-21-07
e-mail: sectia.sseua.asm@gmail.com

**SECTION OF SOCIALS,
ECONOMICS,
HUMANITIES SCIENCES
AND ARTS OF THE ACADEMY
OF SCIENCES OF MOLDOVA**

Ștefan cel Mare Ave, 1
MD-2001, Chisinau,
Republic of Moldova
tel: +(373 22) 27-21-07
Fax: +(373 22) 27-21-07
e-mail: sectia.sseua.asm@gmail.com

**AVIZUL BIROULUI SECȚIEI ȘTIINȚE SOCIALE, ECONOMICE,
UMANISTICE ȘI ARTE**

asupra raportului proiectului pentru concursul „Stimularea excelenței în cercetare”
pentru anii 2025-2026,
25.80012.0807.68SE Reforma administrativ-teritorială din Republica Moldova, proces social de
mare actualitate - între necesitate, eficiență și oportunitate,
dr. Serghei PALIHOVICI,
Prioritatea Strategică IV. Provocări societale, Universitatea de Stat din Moldova, perfectat în
baza audierii raportului și a concluziilor experților delegați
(Biroul Secției Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte a Academiei de Științe a
Moldovei din 23 decembrie 2025)

**I) Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect
în corelare cu cele obținute după implementarea proiectului:**

Potrivit raportului prezentat, echipa de proiect a realizat sarcinile asumate pentru etapa 2025. Totuși, pentru etapa I se indică toate acțiunile ca fiind realizate, fără a fi precizate date concrete privind abordările metodice utilizate de cercetători sau contextul internațional evaluat. Nu este clar modul în care a fost determinat caracterul științific al procesului de reformă administrativ-teritorială. Raportul oferă date despre parcursul Republicii Moldova în reforma administrativ-teritorială și despre prioritățile actuale ale guvernării, însă fără a evidenția contribuția științifică a echipei. Echipa menționează, totodată, articole elaborate care se află în etapa de publicare.

II) Diseminarea rezultatelor obținute (numărul de publicații):

Echipa a diseminat activitatea de cercetare prin participarea la patru evenimente, însă raportul nu furnizează date nominale privind participarea membrilor echipei și nici tematica comunicărilor sau rapoartelor prezentate. Nu este clar dacă participarea a fost pasivă, ca audiență, sau activă, prin prezentarea și discutarea tematicii asumate în cadrul proiectului. De asemenea, raportul menționează organizarea unui workshop, dar nu sunt precizate obiectivele, tematica, rezultatele obținute și relevanța acestora pentru proiect. În plus, se afirmă că „Raportul științific servește ca instrument de suport pentru autorități”, însă nu este clar la care raport se face referire – Raportul anual sau un alt document.

III) Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute (brevete de invenție, alte forme de proprietate intelectuală, materializarea rezultatelor, perspective de implementare etc):

Se menționează că „raportul științific servește ca instrument de suport pentru autorități publice...”, însă nu este clar la care raport se face referire – raportul anual privind realizarea proiectului sau un alt document. Deși sunt dezvoltate aspecte care par a fi utile în contextul reformei administrativ-teritoriale, conexiunea dintre aceste aspecte și rezultatele concrete obținute de echipa de proiect nu este clar evidențiată.

IV) Colaborarea la nivel internațional și național:

Se menționează colaborări cu autorități ale administrației publice locale, însă fără a fi oferite detalii specifice privind natura și impactul acestor colaborări. De asemenea, raportul indică existența unor colaborări internaționale, fără a fi clarificat modul în care acestea au fost benefice pentru proiect sau cum s-au materializat în acțiuni concrete și rezultate tangibile.

Punctaj mediu acordat: 18,6

Concluzii, recomandări:

Proiectul „Reforma administrativ-teritorială din Republica Moldova, proces social de mare actualitate – între necesitate, eficiență și oportunitate” este unul relevant, având în vedere numeroasele apeluri privind necesitatea reformei administrativ-teritoriale, în contextul în care documentele de politici existente se concentrează mai degrabă pe reforma administrației publice, consolidarea descentralizării și autonomiei locale, cooperare intercomunitară, delegare și, în special, pe amalgamarea voluntară a unităților administrative la etapa respectivă. Aceste aspecte ar trebui reflectate mai clar în acțiunile proiectului.

Nu este clar poziționarea pretinsei reforme administrativ-teritoriale în cadrul procesului de descentralizare și consolidare a autonomiei locale – ca element central al reformei administrației publice locale și, mai larg, al reformei administrației publice în general. Analizând sistemul administrației publice locale, se poate evidenția locul și rolul unor reforme sau optimizări teritoriale (amalgamare, reorganizare), bazate pe principii fundamentale precum conservarea și dezvoltarea colectivităților locale autonome și asigurarea serviciilor publice apropiate de cetățean (principiul subsidiarității). Aceste aspecte nu sunt suficient integrate în studiul monografic „Organizarea administrativ-teritorială – analize, bune practici și contextul Republicii Moldova”.

Deși raportul conține multe elemente relevante, acestea ar trebui structurate logic, urmând relația cauză – efect. Ar fi necesară clarificarea importanței consensului social și național asupra direcțiilor reformei administrației publice, inclusiv prin conferințe și discuții multiple, cu participare internațională și prezentarea opiniilor divergente.

Raportul ar trebui să analizeze și relevanța indicatorilor existenți: de exemplu, dacă, odată cu reducerea populației la aproximativ 2,4 milioane, mai este adecvată mărimea minimă a unităților administrativ-teritoriale de 1.500 de locuitori, stabilită când populația era cu peste un milion mai mare. De asemenea, ar fi util să se evalueze modul în care colectivitățile locale pot contribui la creșterea capitalului uman și ce obiective sau indicatori de rezultat trebuie stabiliți (de exemplu, numărul de comunități preconizat pentru 2030 sau 2040). În acest context, raportul ar trebui să evidențieze cum reforma administrativ-teritorială ar contribui la atingerea acestor obiective și care ar fi impactul său.

În concluzie, raportul corespunde în general obiectivelor stabilite, însă ar putea beneficia de o abordare mai complexă și sistemică, care să integreze fenomenele și procesele aferente colectivităților locale.

Se propune calificativul general: SATISFĂCĂTOR

Raport aprobat

Conducătorul
Secției Științe Sociale, Economice,
Umanistice și Arte a AȘM

mem. cor. Ion HADÂRCĂ

Secretar Științific al Secției Științe Sociale, Economice,
Umanistice și Arte a AȘM

dr. Natalia PROCOP